

Abonnement pour un an
350 piastres
Edition spéciale. 500 ptrs.

Adresse :
"Idjtihad," Constantinople

Téléph. St. 865

XXII ème ANNÉE

1927, 15 Mai No 228

اجتہاد

IDJTIHAD

علمی، ادبی، اقتصادی، صحی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]
تور کیا ایچون ۲ ، خارج ایچون
۳۱ ، اعلا کاغذلیسی ہ اپرادر.

ادارہ خانہ سی :
جفال اوغلندہ « اجتہاد ٹہوی »

تلہ فون : استانبول ۸۶۵

یکرمی ایکنجی سنہ

نومرو ۲۲۸ - ۱۵ مایس ۱۹۲۷

اولان لزومه بالذات کندیسی دخی قائل بولونديفتدن شودلائی ایلری سوربور :

آ — یونان مدینته عائد آلات وادواتک اسملری یونان دیلندن دکلدر .

ب — یونان قبائلی بیلدیکمز اقوامک آدلری یونان لسانیه قابل ایضاح دکلدر .

ج — یونان جغرافیاسنه عائد شهر و نهر اسملری یونان قهرمانلق دورینک اسم خاصلری کنذاک یونان دیلی ایلله ایضاح ایدیلهمیور .

د — یونان اللهیلرینک اسملری دخی یننه یونانجه ایلله تفسیره کلیور .

س — آرخه تولوژی و بالخاصه سهرامیک اوزهرنده یاپیلان تدقیقات بوصوک صنعکده خارجدن کلدیکنی و بولره اللهیلری ویرن قوملر طرفندن کتیرلش اولدیغنی اثبات ایتکدهدر .

ص — آسیای صغرا، یونانستانده، تراکیاده، جنوبی روسیاده و الخ محللرده اله ایدیلن آلتون، کوموش و سائر اشیا، عینی مدینتک تأثیرینی کوسترمکدهدر .

ط — یونان مؤلف و مؤرخلرینک اعترافانسه، کوره قلاسیک یونانستاندن اولکی یونانلر، هیچ بیر قوم و قبیله اسمی طاشیمقسزین وحشی بیر حالده یاشامشلدز .

ع — آنجنی پلازغ، قار، لیک، لیقائونی، آخائی، دانائی دوری، تهئول و امثالی قبائلک یونانستانه کله سندن صوکره درکه زراعت و مدینت باشلامش و پارلاق انکشافه مظهر اولمشدر .

مدرس ضیابک بوادعالرک کندی قریحه سی محصولی اولمادیغنه اهیتله دقتی جلب ایدهرک Curtius کیی مشهور غرب عالمیلری استمهاده ایدیور، حتی اثرلرندن بعضی فقره لری عیناً نقل ایدیور .

آنجنق باشلیجه صلاحیتدار بو ذواتک مذکور قوم و قبیله لری هانکی عرقه نسبت ایتک لازم کلهجکی حقیقده هنوز بیر قناعت علمییه واصل اولمادیقیرنی - ینه کندی افاده لرله - ذکر ایدهرک بونلرک لاکین نه هند و آوروپائی نه ده سائی حامی زهره لره منسوب اولمادیقیرنک آکلاسیلمش اولدیغنی تثبیت ایدیور .

باقی یالکز قافقاس [۱] زهره سیله تورانی زهره سی قالدیفندن بو ایکسندن بیرینه یاتما و یاقسماً عائدیلرنی ضماً منطقی بیر ضرورتیه ایصال اتمش اولیور و بونی تأییداً اشاغیک فقره نی « اوتران » نام متحرک اثرندن نقل ایدیور .

و « بو حال بزنی کرک آسیای صغرا، قافقاسه، کرک آسیالاشمش مصره، کرک ساحلی آسیای صغرا و کنعانیلره و (ههره دوت) ک تصدیق وجهله بیرزمان (آرغوس) ک قدرت و سعادتیه وجوده کترین فنیکه عالنه سوق ایدر . [« اوتران » ه کوره فنیکه لیلر سامی الاصل دکلدر] دیور .

بو یله جه مدعیاتی چرجه وه ایجینه آلدقن صوکره آ-ع حرفلری آلتنده یونان دیلیله تعریف و تفسیر ایدیلهمه ین کله لری- [۱] قافقاس اقوامی الیوم « هند و آوروپائی » زهره سندن صایلمامقدهدر . کندیلرینه مخصوص بیر غروب تشکیل ایدرلر .

کاش که بر کاغد فابریقه سی احیاسنه همت اولنسهیدی دیمکدن کندیغزی آلامیورز : بونلردن بری داماغی، دیکری دماغی تلذیز و تغذیه ایتیه خدمت ایدردی !

« تورکیه صنایع و معادن باقیه سی » ۱۹۲۶ سنه سی

راپورینیک مطالعهمی اقتصاد، صنایع و باقیه جیلق و بالخاصه صنایع جیلک قابلیت مزحقنده کی امنیمیزی آرتیرمش و داها اهمیتی شیلر بکله یه بیله جکیزی گوسترمشدر .

بزم « حمیت اقتصادیه » مزنی، فرانسه سابق باش و کیلی E. Herriot نیک Patriotisme économique تعبیر ایتدیکی

اقتصادی وطن پرورلکیزی خیالی خوشنود و تسلییه ایتمشدر . وطن، استقلال سیاییمیزی تأمین اتمش اولانلرک شا کیری اولدیغی کیی اقتصادی استقلالنی تأمین

ساعی مؤسسهرمزنی ادامه و احیا ایدنلرک متشکریدر .

۷ مایس ۱۹۲۷ اجتهاد نهوی دوقتور عبدالرحیمودت

دارالفنونک ایکی تدریس کرسیسی آراسنده کی

مناقشه یه بیر نظر

آزاصیره اسکی مجموعه لره کوز کزدیرمه یی سه وهرم . او زمان علمی مباحثه درحال اغیزدالاشنه دور و نهایت صاوریلان مجازی یوصروق بحیک علماً ضعیف نقطه سنه دکل فقط خصم تلقی ایدیلن مخاطبک یوزیه ایزمش . لاکین کیت کیده مناظره یوللری اوکریمکه باشلامش و بعضاً کوزل یازلش بو تورلو

مقاله لر اوقومغه آلیشمشدیق . یازیق که مدرس یوسف ضیابکک صوک درجه نظره شایان اولان « قدیم یونان مدینتی اورپزنیال دکلدر ؛ تورک مدینته استناد ایتمشدر و تورک عرقنه منسوب اقوام طرفندن یوجلدیلشدر . نه زی - وهله اولاده انسانی آفالاتیجی

بیر غرابی حائر ایشه ده - لایق اولدیغی بیر آقاده مک بیر تنقیده سظهر اولمادی . دارالفنون دیوانته حواله ایدیلهرک کیده جکی یوله یورون بو مسئله نک اخلاقی جهندن بحث بزده دوشمز ،

یتمز آنجنق موضوعک علمی صفحه سنده بیر آز طور و مسابوب قارشیلقی ادعاری کوزدن کچیرمکدر .

تورک تاریخ حقوق مدرسی ضیابک دیورکه :

۱ — قدیم یونان مدینتی یونانی الاصل دکلدر .

۲ — جهانشمول قلاسیک قدیم یونان مدینتک مؤسس

وبانیلری ده تورک عرقنه منسوب اقوامدر .

یاقاسی بیر تیلمادق ایکنجی ادعاسنده کی اینانلمازانی ازالیه

ایسته‌دیکی حالده بو کون اورطه‌ده بویه بیر مدینتک معدوم بولوناسنی معقول کوستره‌یلمک ایچون بونوک بیرحرکت ارض، بر وولقان نتیجه‌سی کیی باتلاق ویرمش اوله‌جق ژه‌ولو جیاتی بیرحادثه ایله انقراض بولمش اولماسی فرضیه‌سنه‌التجا مجبوریتده بولونیورسه‌ده ازمئه تاریخیه‌ده اورنه آسیاده بویه بیر انقلابک وقوعبولادیقنده علما متفق در .

ه — یوسف ضیا بکک اشتقاق دلاتیله اصلاً تورکجه اوله‌فلرنی بیلدیردیکی کله‌لره استناداً تورک‌لرک قدیم زمانده یونانسانای استیلا ایدهرک دینلرنی، مدیتلرنی، لسانلرنی آشیلان دقلری ادعای هیچ بیر فیلولورثک اساسه دایانماور .

قارشیلقلی یازیلان مقاله‌لردن روحی نقطه‌لمری آلهرق بیرر ماده صورتده آز جوق طوغری تلخیص ایدیه‌بیلدیکم امیدنده بولوندیم شو دعوالری مقایسه ایدیه‌بیلر؛ الویریرکه حسن نتیجه‌یه رغماً اجمال و تقریقده یا کیلمش اولایه‌م . فی‌رطنه‌نک اصل بوشانسانده بن الکتریق انفلاقی تأثیرنی کوسترن نوم «نوموس» کله‌سنی اک صوکه براققی بلکه موافق اولور .

مدرس ضیا بک دیوردی‌که ، قدیم یونان مدینتی یونانی اصل دکلدیر . بو حقیقت بونوک بو یونون علما نزدنده مسلمدر . مدرس فوآد بک‌ده بوادعای رد ایتمیور و — خاطرمد قالدیفته کوره — متعارفه اوله‌رق قبول ایدیور . مع هذا بو مدینتک نره‌دن کلدیکنی بیر آزداها یاقیندن مطالعه ایتک فائده‌سز اولماز . یونانیلر ، حالا تاریخی بک کس‌دیریله‌مین بیر زمانده ، و هر حالده اریائی قبائلک حرکت کلوب ایندوس اوواسنه قبل‌المیلاد ۱۵۰۰ ده ایندکلیرنه و ثرویا صاواشنک قبل‌المیلاد ۱۸۴۰ ده وقوعبولدیفته باقیلیرسه ، مطلقاً بوایکی تاریخ آراسنده کوچ ایشی اوله‌جقلدر .

René Dussaud «قبل‌الیونانی مدینتلیری»

Les civilisations préhelléniques آدلی اثرنده دیورک : شمذیلک الهه ایدیلن نتیجه‌یه کوره قبل‌الیونانی مدینت اعجاز نما انکشافنی مصرک تأثیرندن فیض آلان آق دکزلیلر جنسنه مدیوندرکه بو مدینت «میکه‌نه‌ش» دنیلن شکله آق دکزک شرق حوضه‌سنه یا بیلدینی کیی ایزنی غرب حوضه‌سنه‌ده ایریشدیرمکدن کری قالمشدر . «نه‌ک‌ش» [اطه‌لر دکزی] مدینتک نه مصری نه سامی نه‌ده هند و آوروپائی بیر عرقک محضولی اولمادیغنی میدانه جیقفارمش اولقی ، مؤخر کشفیامک نناچندن در .

Dr. Fritz Hommel (بابیلونیا و آثوریا تاریخی) آدلی اثرنده آق دکز حوضه‌سی مدینتک اسکیلکندن و بالخاصه قدیم مصر مدینتندن بحث ایدهرک اهراملرک قارشپسند انسان ، کندیخی تاریخ بشرک اشیکی اوکنده بولوندیغنی طویه‌رق حشیتله مزوج بیر حرمتک تأثیری آلتنده قالدیغنی ذکر ایتدکدن صوکره «فقط بیر تاریخ واردرکه» اونک باشلانغیجی و داها طوغریسی اوندن بزه ایریشن ایلک اثرلر قابل اثبات اوله‌رق اک قدیم مصر آیده‌لردن داها اسکیدر . بو تاریخ بابیلونیا

قبیله آدلری داخل اولقی شرطیله — تورکجه ایله ایضاح ایدیه‌بیله‌جکنی ایلری سوریور و کندینه کوره ایضاح دخی ایدیور . یادیغنی اشتقاقلردن بحث ایدهرک دکلز . شو قادر وارکه اشتقاقلر طوغری اولونجه اوکله‌لرک تورکی اصل و بناءً علیه قبیله‌لرک‌ده تورک اولماسی اقتضا ایدهرکی منطقی بداهته آکلاشلیور . نهایت ادعاسنی هر تورلو شبه‌دن قورتاره‌جق الک‌قوتلی بیر پایاندا اوله‌رق اسملرنی تورکجه ایله ایضاح ایتدیکی قبیله‌لرک بیر خیالی مفهوم اولمایوب حالا آد و سائله آسیاده یاشایان تورک اولوسلری میانده بولوندقلرنی و حتی هانکی دیار ویا اولکده‌ده کزوب توزدقلرنی اسماً و محلاً بیلدیریور .

بوصوک بولوشدن ماعداسی مدرس بکک کندی ادعای دکل فقط نامدار آوروپا علماسنک معطایاتیدر .

کله‌م مدرس کوپرلی زاده قرآدبکه : اونک ادعاسنه کوره :
۱ تورک حقوقی مدرس بکک اک قدیم قانون کله‌سنی افاده ایدن اسکسی روجه نوموس [که عربجه ناموس یحییی آلمشدر] کله‌سنه تورقان یازیلنده «نوم» اوله‌رق تصادف ایدله‌سندن — سارت آلهرق بونک تورکجه‌دن یونانجه‌یه کچمش اولدیفته دائر قناعتی ، پوروک بیر قله قورولمشدر .

۱ — یونان مدینتک تأثیری ایله حاصل اولان «غره‌قوودیک» صنعتی و «و مایحه‌بزم» دخی باقتیادن ، قندهاردن باشلایه‌رق پنجابه ، کشمیره ، افغانستانه ، شرقی تورکستانه اولاشمش ، آسیا واحه‌لرینه ، حتی چین ژاپون عالنه قادر یایامش اولدینی کیی بو «نوموس» کله‌سی‌ده اویونان مدینتی ایله غربدن شرقه کچمشدر .

ذکر ایدیلن کرک دین و مدینته کرک نوموس کله‌سنه دائرویردیکی مفصل معلوماتی مدرس فوآد بک دخی ، بنام غرب عالم‌لرنی استشهاد ایدهرک تأسید ایدیور .

۳ — مؤخر مقدمی تولید ایدیه‌مه‌جکندن تورفانده کوریلن شونین و دوریک اسلوبنده کی دیرک باش‌لقلریله سائر صنعت اثرلری تورک مدینتک یونانه هدیه‌سی دکل جهانشمول یونان مدینتک شرقه آلان تأثیری نتیجه‌سیدر . واقعا مدرس ضیا بک بعد‌المیلاد اولان تورقان مدینتی قبل‌المیلاد نیجه عصراتی بیر زمان کریسته واران یونان مدینتندن قدیم کوسترمک ایچون — تاریخی غافدن صرف‌نظر — آسیاده بک‌اسکی بیر تورک مدینتندن تورک مدینتک موجودیتی ادعا ایدیورسه‌ده بونک او حالده بیر قولی تورکستان چینی‌یه طوغری اوبر قولی غربه طوغری اوزانه‌رق ضداً متناظر ایکی بابانچی محیطده عینی الهام وتلقی ایله آثامی وجوده کتیر بیلمش اولماسی اقتضا ایدهرک یونانسانده کی بیر غریبه تصادفک امکانشزافنه اشارت ایدهرک یونانسانده کی شونین و دوریک دورلریله تورفانده کی آثار آراسنده بولان عصرلرجه زمان فرقنی بارز صورتده کوز اوکنه سوریور .

۴ — یوسف ضیا بکجه تصور ایدیلان و فقط وجودی تاریخچه مجهول بولان بو مدینتک قدیمی مومی‌لیه «ایمرانی» دییه تورک‌لشدیردیکی هامورابی زمانه وداها ده کری‌یه سورمک

صهی ستوره

مسکن انتخابی

(بریا ساوارن)، که (ذائقه نك فیزیولوژیسی)
اسمعی و مشهور جهان بر کتاب یازمشدر، « نه یدیککی
سویله نه قیراطده آدام اولدیغکی سویلهیم » جمله سیله کتابی
احمال ایتمشدر ؛ بو سوزك فرانسزجه اصلی شودر :

Dis moi ce que tu manges je te dirai qui tu es

عینی بره نسپی مسکن ایچونده تطبیق ایتك دوغورودر.
« مسکنکی کوستر، سنك کیم اولدیغکی سویلهرم » شکندده
سویله نه بیلیر . فی الحقیقه بر انسانك مسکنی لباسندن دها
زیاده معرف ماهیتی اولور . بو کون بز مسکنی یالکیز
صحت نقطه نظرندن مطالعه ایده جکیز . حیات کیتدکجه
آتشین اولبور ، معیشت کوجله شیور . بو یالکیز بزم
مملکتتمزده دکل بوتون دنیاده بویلهدر وبلدکه بزم مملکتتر
دیگر مملکتلردن دها زیاده راحتدر، دها آز تکالیف
آلندهدر . حیات کوجلیکنه مقاومت ایتك لازم ،
مقاومت ایچون صحتی وجودلر لازم . اکسیك و فقا غدا
آلان و، دار، مقسی، کونشسز، هواسز، رطوبت قوقان
نهلرده یاشایان کیمسه لر یکی حیاتك بارینی اوزون مدت
چکمز، ازیلیر، آق جکرورنك چوغالماسی ایله مسکنلر مرکز
غیر صحتلیک آره سنده صتیق بر مربوطیت واردر .

مسکن هرشیدن اول وضعیت، کونشه نظراً وجهه
هوالانمه خصوصلرنده شرائط صحیعی جامع اولمالیدر .
نهوك اوطه لر میاننده اك زیاده صحتی اولماسی لازم کلن
یاقاق اوطه سی در ؛ یاقاق اوطه سی شرقه متوجه اولمالی،
بو استقامتک هواسی قورو و معتدلدر . دیگر اوطه لر

قائم لازم کلهجکی حقنده هنوز تردد واردی ؛ احتمال تردد،
حالا بردوامدر .

رائف یاشا اوغلو محمد قراو

هامش :

مخصوص تورانی تعبیری قولاندام چونکه یا کلیدشدر .
اسکیدن آسیا اقوامی فی الحقیقه ایران و توران اوله رق ایکی
آیریلیردی . بناء علیه توران تعبیری آلتنه تورك و تاتارلردن
ماعدا فینو اوغری لری موغولاری تونغولری مانچولری وبلدکه ده
چینیلری و ژاپونلری آلق قابل اولور . حالبوکه تورك - تاتارلرله
قان و دیل ایله یاقین اولان فینو اوغری زمره سی بوکون اورال -
التائی نامیله معروفدر . م . ف .

و آثوریا تاریخیدر « دیور . بومدیتك مصر و یونان مدنیتنه ،
دیننه ، علمنه ، صنعتنه تأثیرینی آکلاتدقن صوکره سوزینه
شویله جه دوام ایدیور [ص ۶ و ۷] : « جنوبی و شمالی
بایلو نیاده اك قدیم « سومر » و « اقاد » لیلری کورورز .
عرق و دیل اعتباریله آسیانك هر طرفنه دال بوداق صالمش
تورك قبیله لرینك اك اسکی مثلری ! سومرلر دنیانك اك قدیم
مدینتی قورارلرکن بونلرک قاردشلری اولان « تورك - تاتار » لرك
آنلری ایجری آسیانك استیلرنده کوجه به اوله رق طولاشمقده
ایدیلر ؛ نیته کیم بیرقمی حالا طولاشمقدهدر . قرون وسطی نك
صوکنه طوغری بونلردن بیرقول فتوحانچی بیرقوم اوله رق باش
قالیدردی . و سایی مدنیتنه کیره رك اسلامیتی قبول ایتدیکنده
بیلمیوردی که سایی بایلو نیالیلرک معلملری تورك - تاتارلردی «
بوراده فریتس هولم هرنه قادار سومر آقادرلی طوغریدن طوغری به
« تورك - تاتار » اولق اوزره کوستریورسه ده - بیلدیکمه کوره -
بونلرک یالکیز اورال - آلتائی زمره سنه منسوب اوله قلی تبین
ایتشدر ؛ یعنی تورك دکل تورکرله قردش قوملردندر . یوقاریکی
بو سوزلرله دو قنور فریتس عثمانی تورکرینی مراد ایدیور .
لاکین موی الیهی بوراده بر اقلم و سومر آقادم دیتك - چینگ کندن
ماعدا بو بالجه مدنیتلر آناسنك - ولو تقریبی اولسون یاشی
آ کلامه باهام .

فرانسز de Sartec تللو حرابه لرینی قازدیغنده میدانه
چیقان بایلو نیایا قراللری یازیلری آراسنده غایت مصنع رسملی
و میخی یازیلی کوچوک بیر لوغ بولونمشدر که « اقاد » قرالی
اولان « سارغون » کدر . بونك عاڈ اولدینی تاریخ قبل المیلاد
۳۸۰۰ در . لسانی، سایی بایلو نیایا دیلیدر و یازیبی سومرلردن
آلتان میخی یازیدر . دیمک که بو تاریخده سومر قومی چوقدن
مدینیتی قورمش، قوجامش و نهایت سایی الاصل اولان بایلو نیالیلره
مغلوب اوله رق زواله وارمشدی . بناء علیه سومر مدنیتنه
بیر تاریخ وضع ایتك ایسترسه ک دها بیر ایکی بیک سنه علاوه
ایتك اقتضا ایدر ؛ زیرا هیچ بیر قوم کوجه به حالندن مدینته
ویازی به یکدن کچمش دکلدر . شو مسرودات - که بونده بن
یالکیز ناقابل رولنی ایفا ایتمش بولونیورم - قبل الیونان مدنیتك
اهمیتی و نره دن کلوب نره لره طوغری یایلمش اولدیغی
واسکیلکینی امید ایدرم که کافی صورته کوستریر .

بو آق دکن مدنیتنده طولایسیله هیتتارکده دخل و تأثیری
واردر . یازیلری استانبول موزه مزده بولنان بو قوم دخی هم
آنا طولی به هم مصره اوزانان و پك قوتلی بیر نفوذ اجرا ایدن
آثوریا مدنیتدن مستفیض اولشدر . میخی شکندکی خطارک
یاقین زمانه قادار اوقوتامامش ایدی . فقط شمعی کرک میخی
و کرک هیروغلیف ییجیمی یازیلری اوقونغه باشلامشدر .

بو قومک هند و جرمان ویا نام دیگرله هند ویا آوروپائی
وسایی حامی اولمادقلى محقق حد ایدیوردی ؛ یالکیز
بونلری قافقاس غروبهمی ویا آورال - آلتائی غروبهمی آیروب